

" Waterkwaliteit en visbestand in de Daler Oe of grindplas Spaanjerd anno 2026 "

1. Inleiding

De Daler Oe wordt ook wel grindplas Spaanjerd genoemd. Deze plas maakt deel uit van de Maasplassen Kinrooi in de provincie Limburg.

De Daler Oe is ontstaan door zand- en grindwinning. Tegenwoordig wordt nog steeds actief zand en grind gewonnen in de plas. Hierdoor veranderen de dimensies van dit water continu. Ten tijde van de bemonstering in 2022 had de plas een totale oppervlakte van circa 246 ha. De maximale waterdiepte, gebaseerd op de aangetroffen waterdiepte tijdens de bemonstering, is 30 meter. Gemiddeld bedraagt de waterdiepte 8 tot 10 meter. De Daler Oe heeft een permanente open verbinding met de Maas. Hierdoor kan de samenstelling van de visstand behoorlijk fluctueren door de tijd.

Achteraan de Tabellen is een kaart van het gebied bijgevoegd.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De evolutie van de waterkwaliteit evenals de doelstellingen per waterlichaam kan handig opgevolgd worden via de waterdashboards die online staan: *Dashboard oppervlaktewaterlichamen*. [[Dashboard oppervlaktewaterlichamen](#)] Zie ook achteraan.

De resultaten voor de Spaanjerd zijn hier te vinden onder de resultaten voor het Vlaamse waterlichaam VL05_201 (Spaanjerd + Heerenlaak).

b) Toekomstperspectieven

De verschillende geplande acties zijn terug te vinden in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Dit is eveneens online raadpleegbaar:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>]

De rapportage over deze acties is terug te vinden in het wateruitvoeringsprogramma:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>]

Zie achteraan de tabellen:

CIW – Maasbekken – Spaanjerd + Heerenlaak VL05-201

3. Afvissingen

In het Vlaamse Gewest bevinden zich in elke provincie diverse stilstaande wateren. Deze wateren hebben een belangrijke functie voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Het ANB heeft ATKB opdracht gegeven voor het uitvoeren van een visstandonderzoek in de Daler Oe in de provincie Limburg in 2022.

De bemonsteringen van de Daler Oe zijn uitgevoerd op 7 en 8 november 2022.

Voor het presenteren van de bestandschattingen zijn de gevangen vissoorten ingedeeld in ecologische groepen en gilden.

De indeling in "ecologische groepen" wordt beschreven in het Handboek Hydrobiologie (Bijkerk *et al.*, 2014). De ecologische groepen zijn voornamelijk gebaseerd op voedselvoorkeur. Dit hangt samen met de lengte van de vissoorten: kleine exemplaren benutten ander voedsel (bijvoorbeeld zoöplankton) dan grote exemplaren (die veelal macrofauna of kleine vissen eten). Voor snoek wijkt de indeling af van de overige vissoorten, omdat deze vooral uitgaat van de voorkeur van deze soort voor een bepaald type habitat.

Naast ecologische groepen zijn de vissoorten ingedeeld in "stromingsgilden" volgens FAME (Noble & Cowx, 2002). De afkorting FAME staat voor Fishbased Assessment Method for the Ecological status of European rivers.

De indeling in stromingsgilden is gebaseerd op de voorkeur van soorten voor stromend dan wel stilstaand water.

Er worden **drie stromingsgilden** onderscheiden:

- Eurytopen: soorten die geen specifieke voorkeur hebben voor stromend of stilstaand water;
- Limnofielen: soorten met een voorkeur voor stilstaand water;
- Rheofielen: soorten met een voorkeur voor stromend water.

a) Vissoortensamenstelling

In de Daler Oe zijn in totaal veertien vissoorten (excl. hybride) aangetroffen.

Hiervan behoren tien soorten tot het eurytope gilde, namelijk alver, baars, blankvoorn, brasem, Europese meerval, gibel, kolblei, pos, snoekbaars en snoek. Kopvoorn behoort tot het rheofiele gilde en met Kesslers grondel, roofblei en zwartbekgrondel zijn drie exoten aangetroffen.

Tijdens de bemonstering is eveneens gelet op de aanwezigheid van kreeften en/of krabben. In totaal zijn vijftien gevlekte Amerikaanse rivierkreeften aangetroffen in de Daler Oe. Alle exemplaren zijn aangetroffen tijdens de bemonstering met de stortkuil.

Vergelijking afvissingen in 2016 en 2022

In Tabel 5 is een overzicht gegeven van het aantal soorten en de biomassa per vissoort in 2016 en 2022.

In 2022 is de soortenrijkdom met veertien aangetroffen vissoorten (exclusief hybride) iets hoger dan in 2016. Destijds werden er twaalf vissoorten aangetroffen. Aal, spiering, sneep en winde zijn bij de bemonstering van 2022 niet meer aangetroffen.

Europese meerval, giebel, kolblei, kopvoorn, snoek en Kesslers grondel zijn tijdens de bemonstering in 2022 wel aangetroffen, maar niet tijdens de bemonstering in 2016.

Bij deze soorten zijn de vangstaantallen echter zo laag dat het wel of niet aantreffen van deze soorten vooral op toeval berust.

b) Omvang van het visbestand

In Tabel 2 en Tabel 3 is de geschatte omvang van het totale visbestand in de Daler Oe gegeven in respectievelijk kilogram en aantal per hectare.

De omvang van het visbestand in de Daler Oe is geraamd op 370,7 kg/ha en 16.127 stuks/ha. Zowel op basis van biomassa als op basis van aantallen bestaat het bestand vrijwel geheel uit eurytopen. In beide gevallen hebben de eurytopen een aandeel van 98%. De exoten hebben op basis van biomassa een aandeel van 2% en de rheofielen hebben een verwaarloosbaar aandeel van minder dan 1%.

Op soortniveau bestaat het grootste deel van de totale biomassa uit blankvoorn (49%) en brasem (31%).

Op basis van aantallen hebben de exoten een aandeel van 2%. De rheofielen hebben ook op basis van geraamde aantallen een verwaarloosbaar aandeel van <1%.

Op soortniveau is blankvoorn dominant (82%), op afstand gevolgd door baars (9%) en brasem (5%).

Vergelijking afvissingen in 2016 en 2022

De omvang van het visbestand in de Daler Oe is geschat op 370,7 kg/ha en 16.127 stuks/ha. Op basis van biomassa bestaat het bestand met name uit blankvoorn (49%) en brasem (31%). Op basis van aantallen wordt blankvoorn (82%) het meest frequent aangetroffen, gevolgd door baars (9%).

In 2016 waren de ramingen met 34,3 kg/ha en 1.394 stuks/ha fors lager. Op basis van biomassa waren brasem en blankvoorn beide met 23% de meest voorkomende vissoorten, gevolgd door snoekbaars met 20%. De overige negen soorten hadden een aandeel van 35% in de biomassa.

In Tabel 6 is een overzicht gegeven van de geraamde biomassa's in 2016 (de Bruijn & Vis, 2017) en 2022. De huidige biomassaraming in 2022 van 370,7 is fors hoger dan de raming van 2016 (34,3 kg/ha). Vooral het bestand van blankvoorn en brasem is in 2022 ruim 15 tot 20 maal hoger geraamd dan in 2016. Op basis van aantallen is het bestand in 2022 ruim 10 maal hoger dan in 2016. Vooral de één- en tweezomerige bestanden van baars, blankvoorn en brasem zijn in 2022 zowel in biomassa als in aantallen beduidend hoger geraamd dan in 2016.

Europese meerval is in 2022 voor het eerst aangetroffen. Omdat deze soort vaak verschuild zit is het lastig om een betrouwbaar beeld van de aanwezige populatie te krijgen.

Het kan dan ook ervan uit worden gegaan dat het bij de geraamde biomassa om een onderschatting van het daadwerkelijke bestand gaat.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, januari 2026

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 300 van 15 december 2025 } .

TABEL 2

Tabel 2 Raming van het visbestand in de Daler Oe (kg/ha) in 2022.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Alver	2,8	0,0	2,5	0,4	-	-
	Baars	19,7	10,8	0,2	1,6	5,5	1,6
	Blankvoorn	181,5	118,5	4,3	13,8	44,0	1,0
	Brasem	114,0	0,1	7,0	17,7	16,3	72,9
	Europese meerval	1,4	-	-	-	-	1,4
	Giebel	0,1	-	-	0,1	-	-
	Hybride	1,2	-	-	0,0	1,2	-
	Kolblei	0,6	-	-	0,1	0,5	-
	Pos	1,3	0,2	1,2	-	-	-
	Snoekbaars	16,7	0,1	-	0,9	3,9	11,8
	Rheofiel	Kopvoorn	0,1	-	-	0,1	-
Exoot	Kesslers grondel	0,0	-	-	0,0	-	-
	Roofblei	4,4	0,7	-	0,0	-	3,7
	Zwartbekgrondel	3,6	-	3,6	-	-	-
Subtotaal		347,5	130,3	18,6	34,8	71,3	92,4
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	23,2	-	0,0	0,2	-	23,0
Totaal		370,7					

0,0 = <0,05 kg/ha; - = niet aangetroffen

TABEL 3

Tabel 3 Raming van het visbestand in de Daler Oe (N/ha) in 2022.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Alver	154	9	133	13	-	-
	Baars	1.395	1.356	6	20	12	1
	Blankvoorn	13.219	12.827	122	173	97	1
	Brasem	847	33	410	315	50	39
	Europese meerval	0	-	-	-	-	0
	Giebel	0	-	-	0	-	-
	Hybride	3	-	-	0	3	-
	Kolblei	1	-	-	0	1	-
	Pos	172	48	124	-	-	-
	Snoekbaars	41	4	-	12	16	10
	Rheofiel	Kopvoorn	1	-	-	1	-
Exoot	Kesslers grondel	0	-	-	0	-	-
	Roofblei	53	52	-	0	-	1
	Zwartbekgrondel	233	-	233	-	-	-
Subtotaal		16.121	14.327	1.028	535	177	52
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	6	-	0	0	-	5
Totaal		16.127					

0 = <0,5 stuks/ha; - = niet aangetroffen

TABEL 5

Tabel 5 Soortensamenstelling in de Daler Oe in de jaren 2016 en 2022.

Gilde	Vissoort	2016	2022
Eurytoop	Aal	X	-
	Alver	X	X
	Baars	X	X
	Blankvoorn	X	X
	Brasem	X	X
	Europese meerval	-	X
	Giebel	-	X
	Kolblei	-	X
	Pos	X	X
	Snoek	-	X
	Snoekbaars	X	X
Limnofiel	Spiering	X	-
Rheofiel	Sneep	X	-
	Kopvoorn	-	X
	Winde	X	-
Exoot	Kesslers grondel	-	X
	Roofblei	X	X
	Zwartbekgrondel	X	X
Aantal soorten*		12	14

*Exclusief hybride

TABEL 6

Tabel 6 Verschil in het visbestand (kg/ha) in de Daler Oe bij de vissoorten tussen 2016 en 2022.

Gilde	Vissoort	2016	2022
Eurytoop	Aal	2,7	-
	Alver	0,0	2,8
	Baars	0,5	19,7
	Blankvoorn	7,8	181,5
	Brasem	7,8	114,0
	Europese meerval	-	1,4
	Giebel	-	0,1
	Hybride	-	1,2
	Kolblei	-	0,6
	Pos	0,0	1,3
	Snoekbaars	6,8	16,7
	Snoek	-	23,2
	Limnofiel	Spiering	0,1
Rheofiel	Kopvoorn	-	0,1
	Sneep	0,0	-
	Winde	0,0	-
Exoot	Kesslers grondel	-	0,0
	Roofblei	5,7	4,4
	Zwartbekgrondel	2,9	3,6
Totaal		34,3	370,7

0,0 = <0,05 kg/ha; - = niet aangetroffen

CIW - overzicht van de oppervlaktewaterlichamen per bekken

Maasbekken

3] Toon fiches Vlaams waterlichaam

- [Karakterisering](#)
- [Doelstellingen](#)
- [Druk en impactanalyse](#)
- [Beoordeling](#)
- [Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen](#)
- [Toekomstverkenning](#)
- [Reductiedoelen en afwijkingen](#)

VL05_201

SPAANJERD + HEERENLAAK

Kinrooi, Maaseik

Kaart van het gebied grindplas Spaanjerd

Vistandonderzoek Vlaanderen Daler Oe Overzichtskaart
Trajecten — Elektro — Stortkuil ● Zegen (225 m)